

Μια συμφωνία δεν αρκεί για την άνοιξη στην οικονομία

Τρεις διακεκριμένοι καθηγητές Οικονομικών εξηγούν στην «R» τα επιπλέον απαιτούμενα βήματα, μετά το κλείσιμο της αξιολόγησης, για να έρθουν επενδύσεις και ανάπτυξη

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΡΙΣΤΟΥΛΙΑ
d.christoulias@realnews.gr

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούουν, μέσω της Realnews, τρεις διακεκριμένοι καθηγητές Οικονομικών, οι οποίοι, αν και βλέπουν θετικά το κλείσιμο της αξιολόγησης που θα έχει ως αποτέλεσμα την εκταμίευση της δόσης από τους δανειστές, τονίζουν ότι η επικείμενη συμφωνία δεν διασφαλίζει τις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας. Όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά ένας εκ των οικονομολόγων, «το κλείσιμο της αξιολόγησης αποτελεί ασπιρίνη για την οικονομία». Και οι τρεις οικονομολόγοι συμφωνούν ότι εάν δεν ενισχυθεί ο ιδιωτικός τομέας με προσέλκυση επενδύσεων δεν θα υπάρξει ποτέ οριστική έξοδος της χώρας από την ύφεση.

Διονύσιος Χιόνης

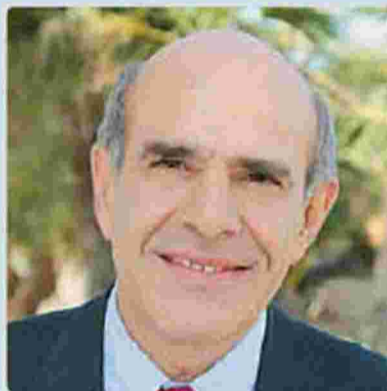
Καθηγητής Οικονομικών στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

“ Δύο όροι για να μη χρειαστεί ο «κόφτης» ”

■ Η ΑΠΟΦΑΣΗ του Eurogroup της περασμένης Δευτέρας, που έβαλε στο τραπέζι τον οδικό χάρτη για ρύθμιση του χρέους, τερμάτισε ουσιαστικά ένα φετίχ της ελληνικής και ευρωπαϊκής πολιτικής που σχετιζόταν με τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους. Κλείνει οριστικά με αυτόν τον τρόπο μια μακρά περίοδος (ξεκίνησε τον Μάρτιο 2012), κατά την οποία καταβλήθηκαν συντονισμένες προσπάθειες να πείσουν εαυτούς και αλλήλους ότι το χρέος είναι βιώσιμο. Αυτή η πολιτική κατάφερε να εξαιρεί το θέμα του χρέους από τις διαπραγματεύσεις, πολλαπλασιάζοντας τα αδιέξοδα. Αυτό που περιμένουμε είναι να δούμε την εξειδίκευση αυτής της απόφασης για την ελάφρυνση του χρέους. Η μετατροπή του χρέους από δημόσιο σε ιδιωτικό ως απαραίτητη προϋπόθεση για την αναδιάρθρωσή του απαιτεί και έναν πολύ ασφαλή δημοσιονομικό οδικό χάρτη. Ετσι, οι δημοσιονομικές επιδόσεις της οικονομίας «ασφαλίζονται» με τον δημοσιονομικό ρυθμιστή, ο οποίος έχει θεσπιστεί με τον ν. 4070/2014 κεφ. γ, άρθρα 33-41.

Οι δημοσιονομικοί στόχοι, όπως συμφωνήθηκαν στο Eurogroup, ακόμα και αν αποτράπηκαν επιπρόσθετα μέτρα, πολύ δύσκολα θα επιτευχθούν αν δεν υπάρξει ανάπτυξη και ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος. Η ποσοτική χαλάρωση, η επιστροφή των κερδών των ομολόγων από την ΕΚΤ, το σχέδιο Γιούνκερ πρέπει να συνδυαστούν με ουσιαστικές πολιτικές και ρεαλιστικές παρεμβάσεις για την προσέλκυση των επενδύσεων. Αν συνδυαστούν, λοιπόν, η ελάφρυνση του χρέους με την αναπτυξιακή πολιτική, τότε είναι σίγουρο ότι δεν θα χρειαστεί ο δημοσιονομικός ρυθμιστής (ο «κόφτης») και μπορούμε πλέον να ελπίζουμε ότι θα λάβει τέλος η επταετής περιπέτεια της ελληνικής οικονομίας.

■ Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ της αξιολόγησης, και ως εκ τούτου η καταβολή της δόσης από τους δανειστές, έχει σαφέστατα ευεργετικά αποτελέσματα. Διότι θα καλύψει τις ταμειακές ανάγκες του κράτους, το οποίο θα μπορέσει να πληρώσει και τους ιδιώτες, στους οποίους χρωστά πολλά χρήματα. Ετσι, δεν θα καλυφθεί μόνο το δημοσιονομικό κενό της χώρας, αλλά θα ανακουφιστεί και η αγορά. Και κακώς καθυστέρησε τόσο πολύ να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση. Ωστόσο, η ολοκλήρωσή της και η εκταμίευση της δόσης αποτελούν μια βραχυχρόνια και όχι μια μακροχρόνια λύση του ελληνικού προβλήματος. Οριστική λύση του προβλήματος θα υπάρξει μόνο όταν η οικονομία μπει σε ανάπτυξη, μόνο

Ιωάννης Χαλικιάς

Καθηγητής Ποσοτικής Ανάλυσης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, επιστημονικός υπεύθυνος του Κέντρου Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων

“ «Ασπιρίνη» το κλείσιμο της αξιολόγησης ”

όταν γίνουν επενδύσεις και μόνο όταν η χώρα «αγκαλιάσει» τον ιδιωτικό τομέα. Η εκταμίευση της δόσης και η ολοκλήρωση της αξιολόγησης αποτελούν «ασπιρίνη» για την ελληνική οικονομία και όχι το φάρμακο που θα τη θεραπεύσει.

Νίκος Βέτσας

Γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

■ Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ της αξιολόγησης με τη διαφαινόμενη συμφωνία αποτελεί μια θετική εξέλιξη γιατί αμβλύνει σημαντικά την παρατεταμένη και βαθιά αβεβαιότητα. Ειδικότερα, μειώνει την έκθεση της οικονομίας σε κινδύνους για τους επόμενους μήνες, μια περίοδο κατά την οποία μπορεί να υπάρξουν σημαντικές αναταράξεις στην Ευρώπη, που θα καταβύθιζαν την ήδη βαρύνουσα τραυματισμένη ελληνική οικονομία. Καταγράφεται επίσης μια δέσμευση όλων των πλευρών να χειριστούν στο μέλλον με υπευθυνότητα μέρος του προβλήματος που τους αναλογεί. Δηλαδή, από την ελληνική πλευρά να υπάρχει δημοσιονομική πειθαρχία και από τους εταίρους να μην αφηθεί η εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους να επιβαρύνει υπερβολικά τον

“ Η επικείμενη συμφωνία δεν διασφαλίζει αναπτυξιακές προοπτικές ”

δημόσιο Προϋπολογισμό. Τέλος, απαλείφεται επί της ουσίας η τεχνητή, μυωπική και καταστροφική διαίρεση ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις, καθώς πλέον υπάρχει στην πράξη συναίνεση ότι η χώρα οφείλει να διαχειρίζεται αξιόπιστα συμφωνίες με τους εταίρους της, με σκοπό την ανόρθωση της οικονομίας μεσοπρόθεσμα.

Εξίσου σαφές, όμως, πρέπει να είναι ότι η επικείμενη συμφωνία δεν διασφαλίζει αναπτυξιακές προοπτικές σε ένα ικανό βάθος χρόνου. Η αναδιάρθρωση του δημόσιου τομέα, η διεύρυνση της φορολογικής βάσης με ταυτόχρονη μείωση των συντελεστών, η απελευθέρωση της επιχειρηματικότητας και ο σεβασμός στις θεσμικές λειτουργίες, ως ενδιάμεσοι στόχοι, και τελικά η αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών αποτελούν αναγκαίους όρους για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και παραγωγής. Προς εκεί η οικονομική πολιτική πρέπει να στραφεί επειγόντως, καθώς ο χρόνος για χάσιμο είναι ανύπαρκτος.